

Model Verwerkersovereenkomst 3.0

Virtual Skillslab

Deze Model Verwerkersovereenkomst is een bijlage bij het Convenant Digitale Onderwijsmiddelen en Privacy (hierna: het Convenant).

De nieuwe Model Verwerkersovereenkomst 3.0 komt in de plaats van eerdere Model verwerkersovereenkomsten uit 2015 en 2016. De uitgangspunten van deze Model Verwerkersovereenkomst 3.0 sluiten aan bij de bepalingen in het Convenant, geven invulling aan verplichtingen op grond van de Europese Algemene Verordening Gegevensbescherming (hierna: AVG), en de uitgangspunten zoals onder andere in (inter)nationale beveiligingsnormen, jurisprudentie en richtsnoeren van de toezichthouder zijn aangegeven.

Reeds afgesloten Verwerkersovereenkomsten op basis van de modellen uit 2015 en 2016 blijven hun gelding houden totdat deze verwerkersovereenkomsten door partijen worden beëindigd. Het uitgangspunt is dat met ingang van 25 mei 2018, het moment waarop de AVG van toepassing wordt, Onderwijsinstellingen en Leveranciers bij het aangaan van een verwerkersovereenkomst of bij vernieuwing van een bestaande verwerkersovereenkomst, de Model Verwerkersovereenkomst 3.0. gebruiken.

In het Convenant is afgesproken dat Onderwijsinstellingen en Leveranciers het actuele model gebruiken bij het maken van afspraken. Van de actuele Model Verwerkersovereenkomst kan alleen gemotiveerd en schriftelijk worden afgeweken.

Deze Model Verwerkersovereenkomst 3.0 bevat twee bijlagen:

1. In de Privacybijsluiters (Bijlage 1) wordt met name een beschrijving gegeven van de dienstverlening, producteigenschappen en welke categorieën Persoonsgegevens worden verwerkt en voor welke doeleinden.
2. In de Beveiligingsbijlage (Bijlage 2) wordt omschreven welke technische en organisatorische beveiligingsmaatregelen er worden getroffen. De beveiliging dient een continu punt van aandacht en zorg te blijven

Informatie over het Convenant en de model Verwerkersovereenkomst is te vinden op de website www.privacyconvenant.nl. Meer informatie en antwoorden op vragen over privacy en de wettelijke rechten en verplichtingen voor Onderwijsinstellingen zijn te vinden op de websites van de sectorraden PO-Raad, VO-raad, MBO Raad (saMBO-ICT) en bij Kennisnet.

Maart 2018

Partijen:

1. Het bevoegd gezag van <naam + rechtsvorm onderwijsinstelling>, geregistreerd onder BRIN-nummer:
bij de Dienst Uitvoering Onderwijs van het Ministerie van Onderwijs, gevestigd en kantoorhoudende aan <adres>:
te <postcode> <plaats>:
te dezen rechtsgeldig vertegenwoordigd door
<functie + naam>:
hierna te noemen: "**Onderwijsinstelling**".

en

2. De besloten vennootschap Virtual Skillslab B.V., gevestigd en kantoorhoudende aan Oude Haven 102, te (6511XH) Nijmegen, te dezen rechtsgeldig vertegenwoordigd door Directeur Edward Bosma, hierna te noemen: "**Verwerker**".

hierna gezamenlijk te noemen: "**Partijen**", of afzonderlijk: "**Partij**".

Overwegen het volgende:

- a. Onderwijsinstelling en Verwerker zijn een overeenkomst aangegaan waarbij De Verwerker medewerkers en leerlingen toegang verleent tot de **Virtual Skillslab Simulaties & Serious Games en Online Beheeromgeving**, ('de Product- en Dienstenovereenkomst'). Deze Product- en Dienstenovereenkomst leidt ertoe dat Verwerker in opdracht van Onderwijsinstelling Persoonsgegevens verwerkt.
- b. Partijen wensen, mede gelet op het bepaalde in artikel 28 lid 3 Algemene Verordening Gegevensbescherming, in deze Verwerkersovereenkomst hun wederzijdse rechten en verplichtingen voor de Verwerking van Persoonsgegevens vast te leggen.

Komen het volgende overeen:

Artikel 1: Definities

In deze Verwerkersovereenkomst wordt verstaan onder:

- a. Betrokkene, Verwerker, Derde, Persoonsgegevens, Verwerking van Persoonsgegevens en Verwerkingsverantwoordelijke: de begrippen zoals gedefinieerd in de AVG;
- b. Bijlage(n): bijlage(n) bij het Convenant of de Verwerkersovereenkomst;
- c. Convenant: het Convenant Digitale Onderwijsmiddelen en Privacy 3.0;
- d. Convenantpartij: een tot het Convenant toegetreten Onderwijsinstelling of Leverancier;
- e. Datalek: een inbreuk in verband met persoonsgegevens, zoals bedoeld in artikel 4 sub 12 AVG;
- f. Digitaal Onderwijsmiddel: Leermiddelen en Toetsen, en School- en Leerlinginformatiemiddelen;

- g. Initiatiefnemers: partijen die de initiatiefnemers zijn van het Convenant als opgenomen in de aanhef van het Convenant;
- h. Instructies: geschreven of elektronisch gestuurde aanwijzing van de Verwerkingsverantwoordelijke aan de Verwerker in het kader van haar bevoegdheden Model Verwerkersovereenkomst Digitale onderwijsmiddelen en privacy versie 3.0 – maart 2018 3zoals geformuleerd in deze Verwerkersovereenkomst of in de Product- en Dienstenovereenkomst. Instructies worden verstrekt door en aan de contactpersonen van partijen zoals die zijn opgenomen in de Bijlage(n);
- i. Keten iD: een pseudoniem van een persoonsgebonden nummer van een Onderwijsdeelnemer dat de Onderwijsdeelnemer niet langer direct identificeerbaar maakt. Hierna wordt dat pseudoniem opnieuw versleuteld tot het Keten iD, dat voor identificatiedoeleinden gebruikt wordt voor de toegang tot en het gebruik van Digitale Onderwijsmiddelen. Het Keten iD wordt ook ECK iD genoemd;
- j. Leermiddelen en Toetsen: digitaal product en/of digitale dienst bestaande uit leerstof en/of toetsen en de daarmee samenhangende digitale diensten, gericht op onderwijsleersituaties, ten behoeve van het geven van onderwijs door of namens Onderwijsinstellingen;
- k. Leverancier: leverancier van een Digitaal Onderwijsmiddel, zoals een distributeur, uitgever of leverancier van een administratiesysteem;
- l. Model Verwerkersovereenkomst: het model voor een verwerkersovereenkomst die als bijlage is bijgevoegd bij het Convenant;
- m. Onderwijsdeelnemer: onderwijsdeelnemer in het primair onderwijs, voortgezet onderwijs of middelbaar beroepsonderwijs;
- n. Platform: het platform als bedoeld in artikel 8 van het Convenant, thans bekend als Edu-K;
- o. Product- en Dienstenovereenkomst: de overeenkomst tussen Onderwijsinstelling en Verwerker, zoals omschreven in overweging a met inbegrip van een op basis van die overeenkomst gesloten overeenkomst tussen een Onderwijsdeelnemer en Leverancier voor het betreffende product of dienst;
- p. Privacybijsluiter: één of meerdere privacybijsluiter(s) zoals opgenomen in de Bijlage(n) die van toepassing zijn op de aangeboden Digitale Onderwijsmiddelen;
- q. Reglement: het reglement als bedoeld in artikel 8 lid 4 van het Convenant;
- r. School- en Leerlinginformatiemiddelen: een digitaal product en/of digitale dienst ten behoeve van het onderwijs(proces), zoals een leerling-administratiesysteem, kernregistratiesysteem, studentinformatiesysteem, deelnemersadministratie, roostersysteem, ouderportaal, leerling- en oudercommunicatiesysteem, dashboards en kwaliteitsmanagementsystemen voor zover zij Persoonsgegevens van Onderwijsdeelnemers bevatten, een elektronische leeromgeving en een leerling volgsysteem;
- s. Standaardattributenset: de door het Platform vastgestelde aanvullende gestandaardiseerde Persoonsgegevens van Onderwijsdeelnemers die naast het Keten iD gebruikt kunnen worden voor de toegang tot en het gebruik van Digitale Onderwijsmiddelen (zoals gepubliceerd op de website van het Platform);

- t. Subverwerker: de partij die door Verwerker wordt ingeschakeld als Verwerker ten behoeve van de Verwerking van de Persoonsgegevens in het kader van de Model Verwerkersovereenkomst en de Product- en Dienstenovereenkomst;
- u. AVG: de Algemene Verordening Gegevensbescherming (Verordening 2016/679 van het Europees Parlement en de Raad van 27 april 2016 betreffende de bescherming van natuurlijke personen in verband met de verwerking van persoonsgegevens en betreffende het vrije verkeer van die gegevens en tot intrekking van Richtlijn 95/46/EG);
- v. Toepasselijke wet- en regelgeving betreffende de Verwerking van Persoonsgegevens: de toepasselijke (Unierechtelijke en lidstaatrechtelijke) wet- en regelgeving en/of (nadere) verdragen, verordeningen, richtlijnen, besluiten, beleidsregels, Instructies en/of aanbevelingen van een bevoegde overheidsinstantie betreffende de Verwerking van Persoonsgegevens, tevens omvattende toekomstige wijziging hiervan en/of aanvulling hierop, inclusief lidstaatrechtelijke uitvoeringswetten van de AVG en de Telecommunicatiewet.

Artikel 2: Onderwerp en opdracht Verwerkersovereenkomst

1. Deze Verwerkersovereenkomst is van toepassing op de Verwerking van Persoonsgegevens in het kader van de uitvoering van de Product- en Dienstenovereenkomst.
2. De Onderwijsinstelling geeft Verwerker conform artikel 28 AVG opdracht en Instructies om Persoonsgegevens te verwerken namens de Onderwijsinstelling. De Instructies van de Onderwijsinstelling kunnen onder meer nader omschreven zijn in deze Verwerkersovereenkomst en de Product- en Dienstenovereenkomst.
3. De bepalingen uit de Verwerkersovereenkomst gelden voor alle Verwerkingen zoals opgenomen in Bijlage 1, die plaatsvinden ter uitvoering van de Product- en Dienstenovereenkomst. Verwerker brengt Onderwijsinstelling onverwijld op de hoogte indien Verwerker reden heeft om aan te nemen dat Verwerker niet langer aan de Verwerkersovereenkomst kan voldoen.

Artikel 3: Rolverdeling

1. Onderwijsinstelling is ten aanzien van de in diens opdracht uit te voeren Verwerkingen van Persoonsgegevens de Verwerkingsverantwoordelijke. Verwerker is Verwerker in de zin van de AVG. De Onderwijsinstelling heeft en houdt zelfstandige zeggenschap over het (het bepalen van) doel en de middelen van de Verwerking van de Persoonsgegevens.
2. Verwerker draagt er zorg voor dat de Onderwijsinstelling voorafgaande aan het sluiten van deze Verwerkersovereenkomst toereikend wordt geïnformeerd over de dienst(en) die de Verwerker verleent, en de uit te voeren Verwerkingen. De gegeven informatie stelt de Onderwijsinstelling in staat om te doorgronden welke Verwerkingen onlosmakelijk zijn verbonden met een aangeboden dienst en voor welke Verwerkingen Onderwijsinstelling een keuze kan maken voor eventueel aangeboden optionele diensten.
3. Onverminderd hetgeen elders in deze Verwerkersovereenkomst is bepaald, informeert Verwerker voorafgaande aan het sluiten van deze Verwerkersovereenkomst de Onderwijsinstelling in Bijlage 1 over de in lid 2 bedoelde diensten, waaronder eventuele optionele diensten, en de Verwerkingen die in dat kader plaatsvinden. De in Bijlage 1 opgenomen informatie moet in begrijpelijke taal zijn beschreven, waardoor

Onderwijsinstelling geïnformeerd akkoord kan gaan met de afname van deze dienst(en) en de uitvoering van de bijbehorende Verwerkingen.

4. De Onderwijsinstelling neemt de in lid 2 van dit artikel genoemde Verwerking van de Persoonsgegevens op in een register van de verwerkingsactiviteiten¹ die onder hun verantwoordelijkheid plaatsvinden.
5. Voor zover artikel 30 lid 5 AVG daartoe verplicht, houdt Verwerker conform artikel 30, lid 2 AVG een register bij van alle categorieën van verwerkingsactiviteiten die Verwerker ten behoeve van een Onderwijsinstelling verricht.
6. Onderwijsinstelling en Verwerker verstrekken elkaar over en weer alle benodigde informatie teneinde een goede naleving van de Toepasselijke wet- en regelgeving betreffende de Verwerking van Persoonsgegevens mogelijk te maken.

Artikel 4: Privacyconvenant

1. Partijen onderschrijven de bepalingen in het Convenant.

Artikel 5: Gebruik Persoonsgegevens

1. Verwerker verplicht zich om de van Onderwijsinstelling verkregen Persoonsgegevens niet voor andere doeleinden of op andere wijze te gebruiken dan voor het doel, en conform de wijze waarvoor, de gegevens zijn verstrekt of aan hem bekend zijn geworden. Het is Verwerker derhalve niet toegestaan andere gegevensverwerkingen uit te voeren dan door de Onderwijsinstelling (schriftelijk dan wel elektronisch) aan Verwerker in het kader van de uitvoering van de Product- en Dienstenovereenkomst zijn opgedragen, behoudens een eventuele afwijkende Unierechtelijke of lidstaatrechtelijke bepaling, dan wel een rechterlijke uitspraak, voor zover daartegen geen beroep meer openstaat. In dat geval stelt Verwerker de Onderwijsinstelling voorafgaand aan de Verwerking van dat wettelijke voorschrift dan wel de rechterlijke uitspraak in kennis, tenzij dergelijke kennisgeving om gewichtige redenen van algemeen belang verboden is.
2. Een overzicht van onder meer de categorieën Persoonsgegevens en het doel waarvoor de Persoonsgegevens worden verwerkt, is uiteengezet in de Privacybijsluiters bij deze Verwerkersovereenkomst.
3. De Verwerker dient in de Privacybijsluiters aan te geven of de Privacybijsluiters ziet op een Leermiddel en Toets en/of een School- en Leerlinginformatiemiddel. Verwerker specificeert in de Privacybijsluiters voor welke, door de Verwerkersverantwoordelijke vastgestelde, doeleinden persoonsgegevens worden verwerkt bij het gebruik zijn product en/of dienst, en welke categorieën Persoonsgegevens daarbij worden verwerkt
4. Indien Verwerker in strijd met de AVG het doel en de middelen van de Verwerking van Persoonsgegevens bepaalt, wordt Verwerker met betrekking tot die Verwerking als Verwerkingsverantwoordelijke beschouwd.
5. ***SPECIEKE BEPALING IN GEVAL VAN UITWISSELING VAN HET ONDERWIJSKUNDIG RAPPORT:*** *In aanvulling op het bepaalde in lid 4, is het Verwerker uitsluitend toegestaan om Persoonsgegevens te verstrekken aan een door Onderwijsinstelling aangewezen en geselecteerde andere onderwijsinstelling, na een concreet verzoek tot verstrekking van die*

---

¹ Zie voor een voorbeeld de Aanpak IBP bij <https://kn.nu/IBPonderwijs>

onderwijsinstelling en op voorwaarde dat deze andere onderwijsinstelling haar administratieve onderwijsidentiteit (bijv. BRIN of OiN) aan Verwerker kenbaar heeft gemaakt. Indien de andere onderwijsinstelling niet beschikt over een administratieve onderwijsidentiteit zal Verwerker Persoonsgegevens alleen aan die andere onderwijsinstelling verstrekken op uitdrukkelijke Virtual Skillslabie van Onderwijsinstelling.

6. SPECIFIEKE BEPALING VOOR VERWERKERSOVEREENKOMSTEN TUSSEN ONDERWIJSINSTELLINGEN EN DISTRIBUTEURS:

- a. *Convenantspartijen die Leermiddelen en Toetsen ontwikkelen en aanbieden (hierna te noemen: **Leermiddelenleverancier**), zullen jaarlijks ten behoeve van het opstellen van de leermiddelenlijsten voor het eerstvolgende schooljaar, (welke leermiddelenlijsten ten behoeve van de uitvoering van de Product- en Dienstenovereenkomst worden opgesteld) de Privacy Bijsluiter voor die Leermiddelen en Toetsen aanvullen en/of wijzigen door het opnemen van de categorieën Persoonsgegevens en het gebruik dat van deze Persoonsgegevens wordt gemaakt (met betrekking tot de Leermiddelen en Toetsen die op de desbetreffende leermiddelenlijsten worden opgenomen).*
- b. *Verwerker (de distributeur) wisselt in opdracht van de Onderwijsinstelling gegevens uit met deze Leermiddelenleveranciers.*
- c. *De Onderwijsinstelling is verantwoordelijk voor het maken en vastleggen van afspraken met iedere Leermiddelenleverancier in een Verwerkersovereenkomst.*
- d. *Onderwijsinstelling vrijwaart Verwerker (distributeur) voor eventuele aanspraken van derden ten gevolge van het niet (tijdig) maken van Verwerkersafspraken met Leermiddelenleverancier, en de Onderwijsinstelling vrijwaart de Leermiddelenleverancier voor eventuele aanspraken van derden ten gevolge van het niet (tijdig) maken van Verwerkersafspraken met Verwerker (distributeur).*
- e. *De verantwoordelijkheid van Verwerker (distributeur) voor het beheer van de Persoonsgegevens houdt op, op het moment dat de Leermiddelenleverancier die gegevens heeft ontvangen van Verwerker (distributeur).*

Artikel 6: Vertrouwelijkheid

1. Verwerker garandeert dat hij alle Persoonsgegevens strikt vertrouwelijk zal behandelen ten opzichte van derden, waaronder overheidsinstanties. Verwerker zorgt er voor dat een ieder die hij betreft bij de Verwerking van Persoonsgegevens, waaronder zijn werknemers, vertegenwoordigers en/of Subverwerkers, deze gegevens als vertrouwelijk behandelt. Verwerker waarborgt dat met de tot het Verwerken van de Persoonsgegevens geautoriseerde personen een geheimhoudingsovereenkomst of -beding is gesloten, of dat deze door een wettelijke verplichting tot geheimhouding zijn gebonden.
2. De in lid 1 bedoelde geheimhoudingsplicht geldt niet in de hierna genoemde gevallen:
  - a. voor zover Onderwijsinstelling uitdrukkelijk toestemming heeft gegeven om de Persoonsgegevens aan een Derde te verstrekken;
  - b. indien het verstrekken van de Persoonsgegevens aan een Derde noodzakelijk is gezien de aard van de door Verwerker aan Onderwijsinstelling te verlenen diensten; of

- c. indien Verwerker op grond van een Unierechtelijke of lidstaatrechtelijke bepaling dan wel een gerechtelijke uitspraak, voor zover daartegen geen beroep meer openstaat, tot verstrekking verplicht is.
3. Verwerker onthoudt zich van verstrekking of bekendmaking van Persoonsgegevens aan een Derde, tenzij deze verstrekking of bekendmaking plaatsvindt in opdracht van Onderwijsinstelling respectievelijk wanneer dit noodzakelijk is om te voldoen aan een gerechtelijke uitspraak, voor zover daartegen geen beroep meer openstaat, of een op de Verwerker rustende wettelijke verplichting. Onder wettelijke verplichtingen zijn begrepen Unierechtelijke of lidstaatrechtelijke bepalingen op grond waarvan Verwerker tot verstrekken verplicht is. In geval van een wettelijke verplichting, verifieert Verwerker voorafgaand aan de verstrekking de wettelijke grondslag en de identiteit van de partij die zich daarop beroept. Daarnaast stelt Verwerker - tenzij die wetgeving deze kennisgeving om gewichtige redenen van algemeen belang verbiedt - Onderwijsinstelling onmiddellijk, zo mogelijk voorafgaand aan de verstrekking, in kennis van de voor Onderwijsinstelling relevante informatie inzake deze verstrekking.
4. Verwerker zorgt er voor dat de onder diens gezag werkende medewerkers uitsluitend toegang hebben tot Persoonsgegevens voor zover noodzakelijk voor de vervulling van hun werkzaamheden.

Artikel 7: Beveiliging en controle

1. Met inachtneming van het bepaalde in artikel 32 AVG zal Verwerker, gelijk de Onderwijsinstelling, zorg dragen voor passende technische en organisatorische maatregelen om Persoonsgegevens te beveiligen en beschermen tegen ongeoorloofde of onrechtmatige verwerking en tegen onopzettelijk verlies, vernietiging of beschadiging.
2. Naast de maatregelen als genoemd in artikel 32 lid 1 AVG, worden onder meer de volgende maatregelen - waar passend - genomen:
  - a. een passend beleid voor de beveiliging van de Verwerking van de Persoonsgegevens;
  - b. maatregelen om te waarborgen dat enkel geautoriseerde medewerkers toegang hebben tot de Persoonsgegevens die in het kader van de Verwerkersovereenkomst worden verwerkt;
  - c. het regelen van procedures rondom het verlenen van toegang tot Persoonsgegevens (waaronder een registratie- en afmeldprocedure voor toewijzing van toegangsrechten), en het in logbestanden vastleggen van gebeurtenissen betreffende gebruikersactiviteiten, uitzonderingen en informatiebeveiligingsgebeurtenissen (vergelijkbaar met de toepasselijke ISO-normering, en/of vergelijkbaar met het geldende Certificeringsschema informatiebeveiliging en privacy ROSA). De Onderwijsinstelling wordt in de gelegenheid gesteld om deze logbestanden periodiek te controleren.
3. Partijen zullen de door haar getroffen beveiligingsmaatregelen periodiek evalueren en aanscherpen, aanvullen of verbeteren voor zover de eisen of (technologische) ontwikkelingen daartoe aanleiding geven.
4. In Bijlage 2 worden de afspraken tussen Partijen vastgelegd over de passende technische en organisatorische beveiligingsmaatregelen, alsmede over de inhoud, vorm en de werkwijze van de verklaringen die Verwerker verstrekt over de afgesproken beveiligingsmaatregelen.

5. De Verwerker stelt in goed overleg de Onderwijsinstelling in staat om effectief te kunnen voldoen aan zijn wettelijke verplichting om toezicht te houden op de naleving door de Verwerker van de technische en organisatorische beveiligingsmaatregelen alsmede op de naleving van de in artikel 8 genoemde verplichtingen ten aanzien van Datalekken.
6. In aanvulling op de voorgaande leden heeft Onderwijsinstelling te allen tijde het recht om, in overleg met de Verwerker en met inachtneming van een redelijke termijn, de naleving van Toepasselijke wet- en regelgeving betreffende de Verwerking van Persoonsgegevens, de Product- en Dienstenovereenkomst en deze Verwerkersovereenkomst, waaronder de door Verwerker genomen technische en organisatorische beveiligingsmaatregelen, te (doen) controleren middels een audit uitgevoerd door een onafhankelijke gecertificeerde externe deskundige:
  - a. Partijen kunnen in onderling overleg afspreken dat de audit wordt uitgevoerd door een Verwerker, in overleg met Onderwijsinstelling, in te schakelen externe deskundige die een derden-verklaring (TPM) afgeeft.
  - b. De auditor verstrekt het auditrapport alleen aan Partijen.
  - c. Partijen maken onderling afspraken over de omgang met de uitkomsten van de audit.
  - d. Partijen kunnen in onderling overleg afspreken dat, aan de hand van een geldige (inter)nationaal erkende certificering of een gelijkwaardig controle- of bewijsmiddel, een reeds uitgevoerde audit en daaruit afgegeven derden-verklaring gebruikt kan worden. Onderwijsinstelling wordt in dat geval geïnformeerd over de uitkomsten van de audit.
  - e. Partijen komen overeen dat de kosten van deze audit voor rekening komen van de Onderwijsinstelling, tenzij uit de audit (grote) gebreken blijken, die aan Verwerker kunnen worden toegerekend. In dat geval treden partijen in overleg over de verdeling van de kosten van de audit.

Artikel 8: Datalekken

1. Partijen hebben een passend beleid voor de omgang met Datalekken.
2. Indien Onderwijsinstelling of Verwerker een Datalek vaststelt, dan zal deze de andere Partij daarover *zonder onredelijke vertraging* informeren zodra hij kennis heeft genomen van dat Datalek. Verwerker verstrekt ingeval van een Datalek alle relevante informatie aan Onderwijsinstelling met betrekking tot het Datalek, waaronder informatie over eventuele ontwikkelingen rond het Datalek, en de maatregelen die de Verwerker treft om aan zijn kant de gevolgen van het Datalek te beperken en herhaling te voorkomen.
3. Verwerker informeert Onderwijsinstelling *onverwijld* indien een vermoeden bestaat dat een Datalek waarschijnlijk een hoog risico inhoudt voor de rechten en vrijheden van natuurlijke personen zoals bedoeld in artikel 34, lid 1, AVG.
4. Verwerker stelt bij een Datalek de Onderwijsinstelling in staat om passende vervolgstappen te (laten) nemen ten aanzien van het Datalek. Verwerker dient hierbij aansluiting te zoeken bij de bestaande processen die Onderwijsinstelling daartoe heeft ingericht. Partijen nemen zo spoedig mogelijk alle redelijkerwijs benodigde maatregelen om (verdere) schending of inbreuken betreffende de Verwerking de Persoonsgegevens, en meer in het bijzonder (verdere) schending van de Toepasselijke wet- en regelgeving betreffende de Verwerking van Persoonsgegevens, te voorkomen of te beperken.

5. In geval van een Datalek, voldoet Onderwijsinstelling aan eventuele wettelijke meldingsplichten. In geval een Datalek bij Verwerker meerdere Onderwijsinstellingen in gelijke mate treft, kan Verwerker, na overleg met een of meerdere Verwerkingsverantwoordelijken, namens de Onderwijsinstellingen een melding doen van het Datalek aan de Autoriteit Persoonsgegevens. Van het voornemen hiervan zal Verwerker Onderwijsinstelling onverwijld (en zo mogelijk voorafgaand aan de melding) in kennis stellen.
6. In geval van het Datalek waarschijnlijk een hoog risico inhoudt voor de rechten en vrijheden van natuurlijke personen, zal de Onderwijsinstelling de Betrokkenen informeren over het Datalek.
7. Partijen zullen te goeder trouw in onderling overleg afspraken maken over de redelijke verdeling van de eventuele kosten die verbonden zijn aan het voldoen aan de meldingsplichten.
8. Partijen documenteren alle Datalekken in een (incidenten)register, met inbegrip van de feiten omtrent de inbreuk in verband met persoonsgegevens, de gevolgen daarvan en de genomen corrigerende maatregelen.
9. Over incidenten met betrekking tot de beveiliging, anders dan een Datalek, die vallen buiten het bereik van artikel 1 sub e van deze Verwerkersovereenkomst, informeert de Verwerker de Onderwijsinstelling conform de afspraken zoals neergelegd in Bijlage 2.

Artikel 9 Bijstand

1. Verwerker verleent Onderwijsinstelling bijstand bij het doen nakomen van de op Onderwijsinstelling rustende verplichtingen op grond van de AVG en andere Toepasselijke wet- en regelgeving betreffende de Verwerking van Persoonsgegevens, zoals met betrekking - maar niet beperkt - tot:
  - a. het - voor zover redelijkerwijs mogelijk - vervullen van de plicht van Onderwijsinstelling om aan verzoeken van de in hoofdstuk III van de AVG vastgelegde rechten van de betrokkene binnen de wettelijke termijnen te voldoen, zoals een verzoek om inzage, verbetering, aanvulling, verwijdering of afscherming van Persoonsgegevens;
  - b. het uitvoeren van controles en audits zoals bedoeld in artikel 7 van deze Verwerkersovereenkomst;
  - c. het uitvoeren van een gegevensbeschermingseffectbeoordeling (DPIA) en een eventuele daaruit voortkomende verplichte voorafgaande raadpleging van de Autoriteit Persoonsgegevens;
  - d. het voldoen aan verzoeken van de Autoriteit Persoonsgegevens of een andere overheidsinstantie;
  - e. het voorbereiden, beoordelen en melden van datalekken zoals bedoeld in artikel 8 van deze Verwerkersovereenkomst.
2. Een klacht of verzoek van een Betrokkene of een verzoek of onderzoek van de Autoriteit Persoonsgegevens met betrekking tot de Verwerking van de Persoonsgegevens, wordt door de Verwerker, voor zover wettelijk is toegestaan, onverwijld doorgestuurd naar Onderwijsinstelling, die verantwoordelijk is voor de afhandeling van het verzoek.

3. Partijen brengen elkaar voor in redelijkheid verleende bijstand geen kosten in rekening. In het geval dat één van de Partijen kosten in rekening wil brengen, brengt deze partij de andere partij hiervan vooraf op de hoogte.

Artikel 10: Doorgifte aan derde landen buiten de Europese Economische Ruimte

1. Verwerker is uitsluitend gerechtigd tot doorgifte van Persoonsgegevens aan een derde land of internationale organisatie indien Onderwijsinstelling daarvoor specifieke Schriftelijke toestemming heeft gegeven, tenzij een op Verwerker van toepassing zijnde Unierechtelijke of lidstaatrechtelijke bepaling Verwerker tot Verwerking verplicht. In dat geval stelt Verwerker Onderwijsinstelling voorafgaand aan de Verwerking Schriftelijk op de hoogte van deze bepaling, tenzij die wetgeving deze kennisgeving om gewichtige redenen van algemeen belang verbiedt.
2. Indien na toestemming van Onderwijsinstelling Persoonsgegevens worden doorgegeven aan derde landen buiten de Europese Economische Ruimte of aan een internationale organisatie zoals bedoeld in artikel 4 lid 26 AVG, dan zien Partijen er op toe dat dit alleen plaatsvindt conform wettelijke voorschriften en eventuele verplichtingen die in dit verband op Onderwijsinstelling rusten. Indien gegevens worden doorgegeven aan een derde land of een internationale organisatie, dan wordt dit in Bijlage 1 bij deze Verwerkers-overeenkomst aangegeven, inclusief een opgave van de landen waar, of internationale organisaties door wie, de Persoonsgegevens worden verwerkt. Daarbij wordt tevens aangegeven op welke wijze is voldaan aan de voorwaarden op basis van de AVG voor doorgifte van Persoonsgegevens aan derde landen of internationale organisaties.

Artikel 11: Inschakeling Subverwerker

1. Onderwijsinstelling geeft Verwerker door ondertekening van deze Verwerkers-overeenkomst toestemming tot het inschakelen van Subverwerkers, van wie de identiteit en vestigingsgegevens zijn opgenomen in de Privacybijsluiter.
2. Tijdens de duur van de Verwerkersovereenkomst licht Verwerker Onderwijsinstelling in over een voorgenomen toevoeging van een nieuwe Subverwerker of wijziging in de samenstelling van de bestaande Subverwerkers, waarbij Onderwijsinstelling de mogelijkheid wordt geboden tegen deze veranderingen bezwaar te maken.
3. Verwerker is verplicht iedere Subverwerker via een overeenkomst of andere rechtshandeling minimaal dezelfde verplichtingen inzake gegevensbescherming op te leggen als in deze Verwerkersovereenkomst aan Verwerker zijn opgelegd. Hieronder vallen onder meer de verplichting om de Persoonsgegevens niet verder te Verwerken anders dan in het kader van deze Verwerkersovereenkomst is overeengekomen, en de verplichting tot het nakomen van de geheimhoudingsverplichtingen, meldingsverplichtingen, medewerkingsverplichtingen en beveiligingsmaatregelen met betrekking tot de Verwerking van Persoonsgegevens zoals in deze Verwerkersovereenkomst vastgelegd. Verwerker zal op verzoek van Onderwijsinstelling afschriften verstrekken van deze Verwerkers-overeenkomsten, of van de relevante passages uit de Verwerkersovereenkomst of een andere overeenkomst of een andere bindende rechtshandeling tussen Verwerker en de door deze overeenkomstig artikel 11, lid 1, van deze overeenkomst ingeschakelde Subverwerker.

Artikel 12: Bewaartermijnen en vernietiging Persoonsgegevens

1. Onderwijsinstelling zal Verwerker adequaat informeren over (wettelijke) bewaartermijnen die van toepassing zijn op de Verwerking van Persoonsgegevens door Verwerker. Verwerker zal de Persoonsgegevens niet langer Verwerken dan overeenkomstig deze bewaartermijnen.
2. Onderwijsinstelling verplicht Verwerker om de in opdracht van Onderwijsinstelling Verwerkte Persoonsgegevens bij de beëindiging van de Verwerkersovereenkomst te (doen) vernietigen, tenzij de Persoonsgegevens langer bewaard moeten worden, zoals in het kader van (wettelijke) verplichtingen, dan wel op verzoek van de Onderwijsinstelling. De Onderwijsinstelling kan op eigen kosten een controle laten uitvoeren of vernietiging heeft plaatsgevonden.
3. Verwerker zal Onderwijsinstelling (schriftelijk of elektronisch) bevestigen dat vernietiging van de Verwerkte persoonsgegevens heeft plaatsgevonden.
4. Verwerker zal alle Subverwerkers die betrokken zijn bij de Verwerking van de Persoonsgegevens op de hoogte stellen van een beëindiging van de Verwerkersovereenkomst en zal waarborgen dat alle Subverwerkers de Persoonsgegevens (laten) vernietigen.

Artikel 13: Aansprakelijkheid

1. Een Partij kan geen beroep doen op een aansprakelijkheidsbeperking, die is opgenomen in de Product- of Dienstenovereenkomst of andere tussen Partijen bestaande overeenkomst of regeling, ten aanzien van een door de andere Partij ingestelde:
  - a. verhaalsactie op grond van artikel 82 AVG; of
  - b. schadevergoedingsactie uit hoofde van deze Verwerkersovereenkomst, indien en voor zover de actie bestaat uit verhaal van een aan de Toezichthouder betaalde geldboete die geheel of gedeeltelijk toerekenbaar is aan de andere Partij.

Het bepaalde in dit artikel laat onverlet de rechtsmiddelen die de aangesproken partij op grond van de geldende wet- of regelgeving ter beschikking staat.

2. Het bepaalde in lid 1 sub b geldt onverminderd het bepaalde in artikel 14 lid 2.
3. Iedere Partij is verplicht de andere Partij zonder onnodige vertraging op de hoogte te stellen van een (mogelijke) aansprakelijkstelling of het (mogelijk) opleggen van een boete door de Toezichthouder, beiden in verband met deze Verwerkersovereenkomst. Iedere Partij is in redelijkheid verplicht de andere Partij informatie te verstrekken en/of ondersteuning te verlenen ten behoeve van het voeren van verweer tegen een (mogelijke) aansprakelijkstelling of boete, zoals bedoeld in de vorige volzin. De Partij die informatie verstrekt en/of ondersteuning verleent, is gerechtigd om eventuele redelijke kosten dienaangaande in rekening te brengen bij de andere Partij, Partijen informeren elkaar zo veel mogelijk vooraf over deze kosten.

Artikel 14: Tegenstrijdigheid en wijziging Verwerkersovereenkomst

1. In het geval van tegenstrijdigheid tussen de bepalingen uit deze Verwerkersovereenkomst en de bepalingen van de Product- en Dienstenovereenkomst, dan zullen de bepalingen van deze Verwerkersovereenkomst leidend zijn.
2. Indien Partijen van de artikelen in de Model Verwerkersovereenkomst door omstandigheden moeten afwijken, of deze willen aanvullen, dan zullen deze wijzigingen en/of aanvullingen door Partijen worden beschreven en gemotiveerd in een overzicht dat als Bijlage 3 aan deze Verwerkersovereenkomst zal worden gehecht. Het bepaalde in dit lid geldt niet voor aanvullingen en/of wijzigingen van de Bijlagen 1 en 2.
3. Bij belangrijke wijzigingen in het product en/of de (aanvullende) diensten die van invloed zijn op de Verwerking van de Persoonsgegevens wordt, alvorens de Onderwijsinstelling de keuze hiertoe aanvaardt, de Onderwijsinstelling in begrijpelijke taal geïnformeerd over de consequenties van deze wijzigingen. Onder belangrijke wijzigingen wordt in ieder geval verstaan: de toevoeging of wijziging van een functionaliteit die leidt tot een uitbreiding ten aanzien van de te Verwerken Persoonsgegevens en de doeleinden waaronder de Persoonsgegevens worden Verwerkt. De wijzigingen zullen in Bijlage 1 worden opgenomen.
4. Wijzigingen in de artikelen van de Verwerkersovereenkomst kunnen uitsluitend in gezamenlijkheid worden overeengekomen.
5. In het geval enige bepaling van deze Verwerkersovereenkomst nietig, vernietigbaar of anderszins niet afdwingbaar is of wordt, blijven de overige bepalingen van deze Verwerkersovereenkomst volledig van kracht. Partijen zullen in dat geval met elkaar in overleg treden om de nietige, vernietigbare of anderszins niet afdwingbare bepaling te vervangen door een uitvoerbare alternatieve bepaling. Daarbij zullen partijen zoveel mogelijk rekening houden met het doel en de strekking van de nietige, vernietigde of anderszins niet afdwingbare bepaling.

Artikel 15: Duur en beëindiging

1. De looptijd van deze Verwerkersovereenkomst is gelijk aan de looptijd van de tussen Partijen gesloten Product- en Dienstenovereenkomst, inclusief eventuele verlengingen daarvan.
2. Deze Verwerkersovereenkomst eindigt van rechtswege bij de beëindiging van de Product- en Dienstenovereenkomst. De beëindiging van deze Verwerkersovereenkomst zal Partijen niet ontslaan van hun verplichtingen die voortvloeien uit deze Verwerkersovereenkomst die naar hun aard worden geacht ook na beëindiging voort te duren, waaronder in ieder geval artikel 5, lid 1, en de artikelen 6, 9 en 12.

Aldus overeengekomen, in tweevoud opgemaakt en ondertekend,

Onderwijsinstelling,

Verwerker,

Naam:

Naam:

Functie:

Functie:

Datum:

Datum:

Bijlage 1: Privacybijsluiters

Bijlage 2: Beveiligingsbijlage

BIJLAGE 1: Privacy Bijsluiter Virtual Skillslab

Virtual Skillslab is een educatieve uitgeverij die verschillende digitale producten en diensten ('digitale leermiddelen') aanbiedt voor gebruik in het onderwijs waarbij persoonsgegevens worden verwerkt. Wij vinden het belangrijk om uiterst zorgvuldig met deze persoonsgegevens om te gaan.

Virtual Skillslab heeft het 'Convenant Digitale Onderwijsmiddelen en Privacy - Leermiddelen en Toetsen' onderschreven. In dit convenant is tussen aanbieders en de onderwijssectorraden vastgelegd dat een onderwijsinstelling in juridische zin de 'verwerkersverantwoordelijke' is voor de verwerking van persoonsgegevens. Daardoor hebben en houden onderwijsinstellingen zeggenschap over de gegevens die binnen leermiddelen worden verwerkt. Virtual Skillslab is een 'verwerker', die uitvoering geeft aan de opdracht van een onderwijsinstelling.

De afspraken die hiervoor gelden, zijn vastgelegd in de Verwerkersovereenkomst van Virtual Skillslab. Deze Privacy Bijsluiter vormt een onlosmakelijk onderdeel van de Verwerkersovereenkomst. In deze bijsluiter richten wij ons tot u als onderwijsinstelling om u meer specifiek te informeren over onze digitale leermiddelen en de bijbehorende gegevensverwerkingen. Daardoor wordt duidelijk welke opdracht u als onderwijsinstelling geeft aan Virtual Skillslab om gegevens te verwerken. Deze Privacy Bijsluiter stelt u tevens in staat om ouders en leerlingen te informeren over de verwerking van persoonsgegevens.

A. Algemene informatie

Naam product en/of dienst:	Deze Privacy Bijsluitter heeft betrekking op de Simulaties, Serious Games en Beheeromgeving van Virtual Skillslab B.V..
Naam Verwerker en vestigingsgegevens:	Virtual Skillslab B.V., Oude Haven 102, 6511XH, Nijmegen
Beknopte uitleg en werking product en dienst:	<p>Virtual Skillslab is een aanbieder van digitale leermiddelen in de vorm van simulaties en serious games. Binnen deze digitale leermiddelen worden persoonsgegevens verwerkt. Dit zijn bijvoorbeeld de gegevens die leerlingen invullen bij het gebruik van het leermiddel. Informatie over de voortgang en (toets)resultaten van leerlingen worden opgeslagen.</p> <p>Deze gegevens zijn door docenten in te zien in de online beheeromgeving.</p> <p>Om toegang te krijgen tot de digitale leermiddelen en de beheeromgeving moeten gebruikers inloggen. Daarbij worden ook persoonsgegevens verwerkt.</p> <p>De verwerking van persoonsgegevens binnen deze producten en diensten heeft betrekking op:</p> <ul style="list-style-type: none"> - het toegang krijgen tot producten door middel van een inlogprocedure; - het werken met de simulaties en serious games, waaronder het maken van toetsen; - het terugkoppelen van resultaten van het gebruik door leerlingen aan een leerkracht. Daardoor is het bijvoorbeeld mogelijk voor een leerkracht om te zien wat ieder van zijn leerlingen met de lesstof heeft gedaan en wat het resultaat daarvan is.
Link naar uitgever en/of productpagina:	http://www.virtualskillslab.nl/
Doelgroep:	PO, VO en MBO
Gebruikers:	De digitale leermiddelen zijn gericht op gebruik door leerlingen, studenten en docenten, leerkrachten en algemene gebruikers en organisaties en instellingen.

B. Doeleinden voor het verwerken van gegevens en specifieke diensten

Virtual Skillslab maakt een onderscheid tussen verwerkingen die een onlosmakelijk onderdeel vormen van de aangeboden dienst, en optionele verwerkingen.

Verwerkingen die een onlosmakelijk onderdeel vormen van de aangeboden dienst

De verwerkingen door Virtual Skillslab vinden primair plaats om onderwijstellingen in staat te stellen om met gebruikmaking van de digitale leermiddelen onderwijs te geven en leerlingen te kunnen volgen en begeleiden.

Bij het gebruik van Virtual Skillslab vinden altijd de volgende verwerkingen plaats, in lijn met artikel 5 van het Convenant Digitale Onderwijsmiddelen en Privacy - Leermiddelen en Toetsen:

- het geleverd krijgen/in gebruik kunnen nemen van de digitale leermiddelen;
- het verkrijgen van toegang tot de aangeboden digitale leermiddelen, waaronder de identificatie, authenticatie en autorisatie;
- de opslag van leer- en testresultaten;
- het terugontvangen door de onderwijsinstelling van leer- en testresultaten;
- de beveiliging, controle en preventie van misbruik en oneigenlijk gebruik, en het voorkomen van inconsistentie en onbetrouwbaarheid in de verwerkte persoonsgegevens;
- de continuïteit en goede werking van het digitale leermiddel, waaronder het laten uitvoeren van onderhoud, het maken van een back-up, het aanbrengen van verbeteringen na geconstateerde fouten of onjuistheden en het krijgen van ondersteuning;
- het verwerken van gegevens tot volledig geanonimiseerde onderzoeks- of analysedata ten behoeve van de verbetering van de kwaliteit van de leermiddelen.

Optionele verwerkingen

Bij het gebruik van [Naam product(groep)] kunnen met specifieke toestemming van de onderwijstelling ook andere verwerkingen plaatsvinden. Onderwijsinstellingen hebben voor deze verwerkingen een actieve keuzeoptie en gaan [in het digitale leermiddel] expliciet akkoord met de verwerkingen voordat deze plaatsvinden. Het betreft verwerkingen in het kader van:

- het kunnen uitwisselen van leer- en testresultaten met leerling administratiesystemen van de onderwijsinstelling;
- het kunnen uitwisselen van leer- en testresultaten met dashboards die de onderwijsinstelling in gebruik heeft;
- het beschikbaar stellen van gegevens voor zover noodzakelijk om te kunnen voldoen aan de wettelijke eisen die worden gesteld aan digitale leermiddelen;
- extern onderzoek en analyse op basis van strikte voorwaarden zoals vastgesteld binnen het Ketenplatform van het 'Convenant Digitale Onderwijsmiddelen en Privacy - Leermiddelen en Toetsen';

C. Categorieën en soorten persoonsgegevens

De persoonsgegevens die zullen worden verwerkt in het kader van de Service Overeenkomst en de doeleinden waarvoor ze verwerkt zullen worden.

Categorie van betrokkenen

- Leerlingen/Studenten
- Leerkrachten/Docenten
- Onderwijsinstellingen en organisaties

Categorie van gegevens

- Identificatie
- Persoonsgegevens
- Voortgang en resultaten
- Onderwijsorganisatie

Doelen van de verwerking

Omschrijving van de doelen van de verwerkte categorieën van persoonsgegevens:

Categorie	Gegevens	Doel
Identificatie	<ul style="list-style-type: none"> - Email adres	Voor unieke identificatie van de gebruiker en voor het resetten van het wachtwoord.
Persoonsgegevens	<ul style="list-style-type: none"> - Voornaam - Tussenvoegsel (optioneel) - Achternaam - Leerling nummer (optioneel) - Groep (optioneel)	Voor gepersonaliseerde toegang tot de aangeboden producten en diensten van Virtual Skillslab. Een docent/leerkracht heeft daarmee inzicht in voortgang en resultaten van de gebruiker in de beheeromgeving.
Voortgang en Resultaten	<ul style="list-style-type: none"> - Voortgang in aantal afgeronde modules - Totaalscore op toetsen - Scores op leerdoelen	Voor terugkoppeling van voortgang en behaalde resultaten naar de leerling en naar de docent/leerkracht.
Onderwijsorganisatie	<ul style="list-style-type: none"> - Naam school - Adres - Postcode - Plaats - Telefoon (optioneel) - Land - BRIN nummer (optioneel)	Een leerling is gekoppeld aan een school zodat de leerkracht/docent de gegevens van de leerlingen van de eigen school kan inzien en beheren. De gegevens van de school worden gebruikt voor

D. Opslag Verwerking Persoonsgegevens:

Voor de genomen veiligheidsmaatregelen verwijzen wij u naar Bijlage 2 van de Verwerkersovereenkomst.

Persoonsgegevens worden door Virtual Skillsab verwerkt binnen Nederland. Een overzicht van de plaats van opslag en verwerkingen door subverwerkers die worden ingeschakeld door Virtual Skillsab treft u hieronder.

E. Subverwerkers

Voor de verwerking van persoonsgegevens worden door Virtual Skillslab subverwerkers ingeschakeld.

Naam	Omschrijving	Land van opslag en verwerking
Denit Hosting Solutions	Kabelweg 21, 1014 BA Amsterdam	Nederland

G. Contactgegevens

Voor vragen of opmerkingen over deze Privacy Bijsluiter of de werking van onze digitale leermiddelen, kunt u terecht bij: Virtual Skillslab, Oude Haven 102, 6511XH, Nijmegen. Onze helpdesk is bereikbaar via 024-2022276 / support@VirtualSkillslab.nl. Alle actuele contactinformatie vindt u op <http://www.virtualskillslab.nl/contact/>.

G. Versie

Deze Privacy Bijsluiter is voor het laatst bijgewerkt op 4 mei 2018.

Deze Privacybijsluiter maakt onderdeel uit van de afspraken die zijn gemaakt in het Convenant Digitale Onderwijsmiddelen en Privacy 3.0, een initiatief van de PO-Raad, VO-raad, MBO Raad de verschillende betrokken ketenpartijen (GEU, KBb-E en VDOD) en het ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap. Meer informatie hierover vindt u hier: <http://www.privacyconvenant.nl>.

BIJLAGE 2: Beveiligingsbijlage

Omschrijving van de maatregelen zoals bedoeld in artikel 7 Verwerkersovereenkomst

A. Omschrijving van de maatregelen om te waarborgen dat enkel bevoegd personeel toegang heeft tot de Verwerking van Persoonsgegevens.

Virtual Skillslab hanteert een autorisatiebeleid om te bepalen wie toegang moet hebben tot welke gegevens. Medewerkers hebben op grond van deze systematiek geen toegang tot meer data dan strikt noodzakelijk is voor hun functie.

Medewerkers en gegevens	Handelingen
Accountmanagers en Supportmedewerkers hebben toegang tot organisatiegegevens en licentie informatie. Zij kunnen onder meer zien voor welke leerlinge een digitaal leermiddel is geactiveerd.	Administratieve handelingen in het kader van de werking van leermiddelen en licenties. Ondersteuning van de eindgebruiker.
IT-databasebeheerders hebben toegang tot de databases.	De handelingen van IT-databasebeheerders zijn gericht op continuïteit en optimalisatie van ICT-systemen.

B. Omschrijving van de maatregelen om de Persoonsgegevens te beschermen tegen onopzettelijke of onrechtmatige vernietiging, onopzettelijk verlies of wijziging, onbevoegde of onrechtmatige opslag, Verwerking, toegang of openbaarmaking.

Organisatie van informatiebeveiliging en communicatieprocessen

- Virtual Skillslab beschikt over een actief informatiebeveiligingsbeleid.
- Virtual Skillslab heeft een coördinator voor informatiebeveiliging om risico's omtrent de verwerking van persoonsgegevens te inventariseren, beveiligingsbewustzijn te stimuleren, voorzieningen te controleren en maatregelen te treffen die zien op naleving van het informatiebeveiligingsbeleid.
- Informatiebeveiligingsincidenten worden gedocumenteerd en worden benut voor optimalisatie van het informatiebeveiligingsbeleid.
- Virtual Skillslab heeft een proces ingericht voor communicatie over informatiebeveiligingsincidenten.

Medewerkers

- Met medewerkers worden geheimhoudingsverklaringen overeengekomen en informatiebeveiligingsafspraken gemaakt.
- Virtual Skillslab stimuleert bewustzijn, opleiding en training ten aanzien van informatiebeveiliging.

Beveiliging en continuïteit van de middelen, het netwerk, de server en de applicatie

Virtual Skillslab heeft het Certificeringsschema gebruikt als toetsingskader en voor het creëren van een solide basisniveau van informatiebeveiliging en privacy voor haar digitale leermiddelen. (zie www.edustandaard.nl/standaard_afspraken/certificeringsschema-informatiebeveiliging-en-privacy-rosa/certificeringsschema-informatiebeveiliging-en-privacy-rosa/)

Hieronder staat de rapportage van de BIV-classificatie, de mate van compliance en de uitleg bij eventuele afwijkingen van de standaarden

Toetsvorm	Self-assessment		
Uitvoerder toets	Virtual Skillslab B.V.		
BIV-classificatie	Beschikbaarheid=2 Integriteit=2 Vertrouwelijkheid=2		
Categorie	Maatregelen	Compliance	Uitleg
Beschikbaarheid	Overbelasting	Voldaan	
	Business continuity	Voldaan	
	Ontwerp	Voldaan	
	Monitoring	Voldaan	
	Testen	Voldaan	
	Software	Voldaan	

	Actuele dreigingen	Voldaan	
Integriteit	Herleidbaarheid (gebruikers)	Voldaan	
	Backup	Voldaan	
	Application controls	Voldaan	
	Onweerlegbaarheid	Voldaan	
	Herleidbaarheid (technisch	Voldaan	
	Controle integriteit	Voldaan	
	Onweerlegbaarheid	Voldaan	
	Actuele dreigingen	Voldaan	
Vertrouwelijkheid	Levenscyclus gegevens	Voldaan	
	Logische toegang	Niet voldaan	#1
	Fysieke toegang	Voldaan	
	Netwerk toegang	Voldaan	
	Scheiding omgevingen	Alternatief	#2
	Transport en fysieke opslag	Voldaan	
	Logging	Voldaan	
	Toetsing	Voldaan	
	Actuele dreigingen	Voldaan	

#1: Vanaf medio 2018 zal aanvullende authenticatie op de servers worden geïmplementeerd.

#2: Virtual Skillslab heeft geen aparte acceptatieomgeving, alleen een test- en productieomgeving.

C. Omschrijving van de maatregelen om zwakke plekken te identificeren ten aanzien van de Verwerking van Persoonsgegevens in de systemen die worden ingezet voor het verlenen van diensten aan de Onderwijsinstelling.

De systemen van Virtual Skillslab worden regelmatig gecontroleerd op veiligheid. Daarnaast voorziet het beveiligingsbeleid van Virtual Skillslab in interne processen om kwetsbaarheden te identificeren.

Rapportage

Virtual Skillslab actualiseert deze informatie voortdurend en informeert gebruikers over wijzigingen in de getroffen maatregelen om persoonsgegevens te beschermen tegen misbruik via het privacystatement.

In het geval u beveiligingsrisico's constateert, dan verzoeken wij u contact op te nemen met de helpdesk van Virtual Skillslab via mail: support@VirtualSkillsab.nl of telefoon: 024-2022276.

Informereren over Datalekken en/of incidenten met betrekking tot beveiliging

De wijze waarop monitoring en identificatie van Datalekken plaatsvindt

- Virtual Skillslab monitort 24/7 haar dienstverlening en heeft de in Bijlage 2 opgenomen maatregelen getroffen om ongeoorloofde of onrechtmatige toegang tot gegevens te voorkomen en te identificeren. Signalen die duiden op een Datalek worden beoordeeld door de CTO van Virtual Skillslab, die analyseert of sprake kan zijn van een Datalek.

De wijze waarop informatie wordt gedeeld:

- Wanneer zich een Datalek voordoet zal Virtual Skillslab met de verwerkersverantwoordelijke onderwijsinstelling in beginsel zonder onredelijke vertraging in overleg treden, na vaststelling dat sprake is van een Datalek.
- Afhankelijk van de situatie, kan ook informatie worden gedeeld via onze website en officiële sociale media kanalen en/of officiële distributeurs en/of handelsagenten.
- Voor vervolgvragen of vragen kan telefonisch of per e-mail contact worden opgenomen met onze helpdesk via de in de Privacy Bijsluiting opgenomen gegevens.

Virtual Skillslab deelt ten minste de volgende informatie wanneer zich een Datalek voordoet:

- De kenmerken van het incident, zoals: datum en tijdstip constatering, samenvatting incident, kenmerk en aard incident (op wat voor onderdeel van de beveiliging ziet het, hoe heeft het zich voorgedaan, heeft het betrekking op lezen, kopiëren, veranderen, verwijderen/vernietigen en/of diefstal van persoonsgegevens);
- De oorzaak van het beveiligingsincident;
- De maatregelen die getroffen zijn om eventuele/verdere schade te voorkomen;
- Benoemen van betrokkenen die gevolgen kunnen ondervinden van het incident, en de mate waarin;
- De omvang van de groep betrokkenen;
- Het soort gegevens dat door het incident wordt getroffen (met name bijzondere gegevens, of gegevens van gevoelige aard, waaronder toegangs- of identificatiegegevens, financiële gegevens of leerprestaties).

Indien een concrete situatie zich daartoe leent, dan kan Virtual Skillslab een (eerste) melding van een Datalek doen aan de Autoriteit Persoonsgegevens. De Onderwijsinstelling wordt hierover geïnformeerd en blijft ook in dit geval eindverantwoordelijk voor de melding.

G. Versie

Deze Beveiliging bijlage is voor het laatst bijgewerkt op 4 mei 2018.

Deze Beveiligingsbijlage maakt onderdeel uit van de afspraken die zijn gemaakt in het Convenant Digitale Onderwijsmiddelen en Privacy 3.0, een initiatief van de PO-Raad, VO-raad, MBO Raad de verschillende betrokken ketenpartijen (GEU, KBb-E en VDOD) en het ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap. Meer informatie hierover vindt u hier: <http://www.privacyconvenant.nl>.